

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 – Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru aprobarea ORDONANȚEI DE URGENȚĂ pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției

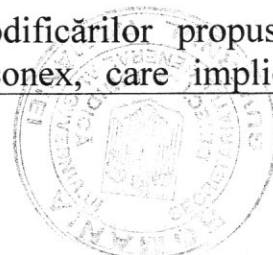
Secțiunea a 2-a – Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

1. Cele trei propuneri legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor, Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii au fost făcut obiectul analizei Comisiei Europene pentru *Democrație prin Drept* a Consiliului Europei (*Comisia de la Veneția*).

Astfel, la cea de-a 115-a sesiune din 22 iunie 2018, Comisia de la Veneția, având în vedere urgența problematicei, a autorizat raportorii să pregătească o opinie preliminară care să fie transmisă României în luna iulie 2018, după consultarea Biroului și a președintelui Subcomisiei privind sistemul judiciar.

Având în vedere complexitatea modificărilor propuse, precum și a procesului legislativ conex, care implică

versiuni succesive ale celor trei texte, Opinia nr. 924/2018, care cuprinde o serie de recomandări adresate României, este una preliminară, concentrându-se asupra celor mai importante amendamente aduse celor trei legi.

Totodată, printr-o corespondență adresată mai multor autorități publice în luna septembrie a.c., Comisia specială comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru sistematizarea, unificarea și asigurarea stabilității legislative în domeniul justiției a solicitat acestora transmiterea unor observații și propuneri pentru corectarea situațiilor care ar putea apărea în practica instanțelor și parchetelor prin punerea în aplicarea celor 3 legi ale justiției, ținând cont și de recomandările Comisiei de la Veneția menționate în Opinia preliminară nr. 924/2018.

2. Prin Legea nr. 242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004, art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 se modifică, urmând ca de pensia de serviciu prevăzută de lege să beneficieze, la cerere, înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii, procurorii și magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și judecătorii și magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională cu o vechime între 20 și 25 de ani numai în aceste funcții, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută de lege, pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în aceste funcții.

În mod previzibil, dispoziția arătată va avea ca efect, pe termen scurt, pensionarea unui număr important de judecători și procurori, situație cu un impact major asupra bunei funcționări a instanțelor judecătorești și a parchetelor, eficienței și calității actului de justiție, respectării principiului judecării cauzelor într-un termen rezonabil - cu atât mai mult cu cât noua lege reglementează concomitent și creșterea substanțială a perioadei de formare pentru intrarea în magistratură (prin intermediul Institutului

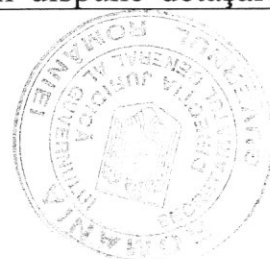

Național al Magistraturii), precum și a vechimii necesare pentru promovarea la instanțe și parchete.

Impactul acestor prevederi legale asupra resurselor umane existente la nivelul instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea a fost reliefat și în Opinia preliminară a Comisiei de la Veneția - care subliniază faptul că noua schemă de pensionare anticipată pentru judecători și procurori, magistrații - asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea Constituțională și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor permite pensionarea chiar și între 20 și 25 de ani vechime, cu o ușoară pensie redusă (paragraful nr. 150) -, recomandându-se renunțarea la schema de pensionare anticipată dacă nu poate fi certificat faptul că aceasta nu va avea niciun impact advers asupra funcționării sistemului. Pentru a reduce impactul cumulat al acestor reglementări asupra eficienței sistemului judiciar se impune amânarea aplicării acestui sistem de pensionare anticipată, reglementat la art. 82 alin. (3) din lege.

Potrivit recomandărilor formulate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare [instituit prin Decizia Comisiei Europene 2006/928/CE din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 354 din 14 decembrie 2006], reiterate și în Opinia preliminară a Comisiei de la Veneția, se impune instituirea unui mecanism care să asigure transparența procedurii de selectare a procurorilor pentru numirea în funcțiile de conducere de rang înalt în cadrul Ministerului Public.

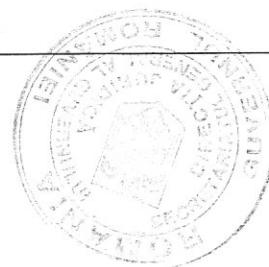
- Prin aceeași lege – art. I pct. 97 -, prevederile art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică în sensul că secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii dispune detașarea

judecătorilor și procurorilor, cu acordul scris al acestora, la alte instanțe sau parchete, la Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția Judiciară, Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri, Ministerul Justiției sau la unitățile subordonate acestuia, la solicitarea acestor instituții, detașarea în cadrul acestor instituții neputându-se dispune pentru funcții de demnitate publică; totodată, potrivit art. I pct. 98, la articolul 58, după alineatul (1) se introduc alineatele (1¹) și (1²), potrivit cărora judecătorii și procurorii pot ocupa funcții în instituții ale Uniunii Europene sau în organizații internaționale doar dacă actul internațional care reglementează condițiile de ocupare a acestora condiționează în mod expres accesul la funcția respectivă de calitatea de judecător sau procuror, iar în cazul în care judecătorul sau procurorul își manifestă opțiunea de a exercita o funcție la instituții ale Uniunii Europene sau organizații internaționale, acesta este eliberat din funcția de judecător sau procuror cu rezervarea postului.

- Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 242/2018 nu cuprinde referiri la delegarea procurorilor în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, motiv pentru care este obligatorie instituirea unor norme în acest domeniu.

3. Prin Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, lege care a intrat în vigoare în data de 23 iulie 2018, s-au adus modificări în ceea ce privește compunerea completurilor pentru judecarea cauzelor în apel. Astfel, potrivit art. I cpt. 30 din această lege se modifică art. 54 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, stabilind următoarele: “apelurile și recursurile se judecă în complet format din 3 judecători, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel”.

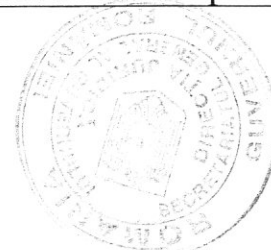

Având în vedere că până la intrarea în vigoare a acestei legi, apelurile se judecau în complet format din 2 judecători, legiuitorul a introdus și o dispoziție tranzitorie care să stabilească modul de aplicare a noii reglementări. Astfel, art. IV din Legea nr. 207/2018 prevede că “dispozițiile prezentei legi privind judecarea apelurilor în complet de 3 judecători se aplică cauzelor înregistrate pe rolul instanțelor după intrarea în vigoare a prezentei legi”.

Prin adresa nr. 15.219/2018, Consiliul Superior al Magistraturii a sesizat Guvernul României în legătură cu dificultățile în ceea ce privește punerea în practică a dispozițiilor privind judecarea apelurilor în complet format din 3 judecători, datorită subdimensionării actuale a schemelor de personal care se va accentua odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi.

- Prin aceeași lege s-a prevăzut majorarea, de la 6 la 8 ani, a vechimii în funcția de procuror sau judecător, necesară pentru numirea procurorilor în cadrul Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Totodată, potrivit art. V din Legea nr. 207/2018, “Procurorii care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, sunt numiți în funcție în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcției Naționale Anticorupție rămân în funcțiile pe care le îndeplinesc în cadrul acestor structuri.”

4. Prin Legea nr. 234/2018 au fost aduse modificări și completări Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, prin această lege au fost modificate unele dispoziții care privesc răspunderea disciplinară a magistraților, fiind eliminați dintre titularii acțiunii disciplinare președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ministrul justiției. În ceea ce privește

răspunderea disciplinară a magistraților, trebuie menționată autoritatea ministrului justiției în ceea ce privește activitatea desfășurată de procurori – în acest sens fiind dispozițiile constituționale. În acest context, se impune ca ministrul justiției, în virtutea rolului său în construcția judiciară din România, să aibă recunoscute atribuții în această procedură, prin posibilitatea acestuia de a sesiza Inspekția Judiciară pentru a se stabili dacă există indiciile săvârșirii unor abateri disciplinare de către procurori; potrivit proiectului, cercetarea disciplinară se efectuează de Inspekția Judiciară.

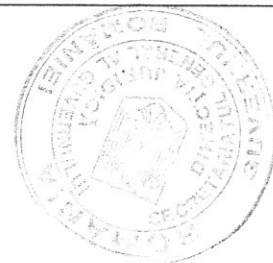
Tot prin Legea nr. 234/2018, a fost modificat art. 55 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, urmând ca revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii să poată fi dispusă atunci când persoanei în cauză îi este retrasă încrederea de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care aceasta le reprezintă.

Comisia de la Veneția a recomandat eliminarea soluției legislative privind revocarea din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii atunci când persoanei în cauză îi este retrasă încrederea de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care aceasta le reprezintă, Comisia de la Veneția reținând că un astfel de mecanism implică o evaluare subiectivă și poate împiedica reprezentanții aleși să ia decizii în mod independent.

În acest context este de precizat că prin Decizia nr. 196 din 4 aprilie 2013, Curtea Constituțională a constatat că membrii aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile constituționale în baza unui mandat reprezentativ, și nu a unui mandat imperativ, membrul Consiliului Superior al Magistraturii fiind alesul și reprezentantul întregii categorii ale cărei interese sunt reprezentate de organul colegial din care acesta face parte,

	astfel că nu poate fi revocat decât în condițiile nerespectării atribuțiilor în cadrul acestuia, iar nu a mandatului încredințat de alegătorii săi.
1 ¹ . În cazul proiectelor de acte normative care transpun legislație comunitară sau creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia, se vor specifica doar actele comunitare în cauză, însoțite de elementele de identificare ale acestora	Nu este cazul.
2. Schimbări preconizate	Prezentul proiect de ordonanță de urgență urmărește valorificarea unora dintre recomandările cuprinse în Opinia preliminară a Comisiei de la Veneția, în vederea îmbunătățirii cadrului normativ în materia statutului judecătorilor și procurorilor și organizării sistemului judiciar. Totodată, proiectul vizează corectarea unor situații generate de soluții legislative cuprinse în cele trei legi amintite, care urmează să intre în vigoare sau, după caz, au intrat deja în vigoare, și care, menținute în forma inițială, creează pe termen scurt - iar în unele cazuri, inclusiv pe termen mediu - disfuncționalități în ceea ce privește buna funcționare a instanțelor judecătorești și a parchetelor, eficiența și calitatea actului de justiție, drepturile anumitor categorii de magistrați. - În ceea ce privește procedura de numire a procurorilor de rang înalt, proiectul de act normativ propune ca procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorul șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, adjunctii acestuia, precum și procurorii șefi de secții ai acestor parchete, să fie numiți de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului

Superior al Magistraturii, dintre procurorii care au o vechime minimă de 15 ani în funcția de judecător sau procuror, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată. De asemenea, este necesară adoptarea unor garanții pentru asigurarea transparenței procedurii de selectare de către ministrul justiției a candidaților pentru numirea în cele mai înalte funcții de conducere în parchete, astfel cum rezultă din recomandările formulate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, reiterate și în Opinia preliminară a Comisiei de la Veneția; în acest sens, prezentul proiect prevede că în vederea formulării propunerilor de numire în aceste funcții de conducere, ministrul justiției va organiza o procedură de selecție, pe baza unei interviu, în cadrul căruia candidații susțin un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere pentru care și-au depus candidatura. Audierea candidaților se transmite în direct, audio-video, pe pagina de internet a Ministerului Justiției, se înregistrează și se publică pe pagina de internet a ministerului.

- Pentru a da eficiență recomandării Comisiei de la Veneția, proiectul prevede amânarea intrării în vigoare, până la data de 31 decembrie 2019, a dispozițiilor nou introduse referitoare la schema de pensionare anticipată a magistraților cu o vechime între 20-25 de ani.

- Proiectul de ordonanță de urgență prevede amânarea intrării în vigoare, până la data de 30 iunie 2019, data finalizării exercitării președinției rotative a Consiliului Uniunii Europene de către România, a art. I pct. 97 și art. I pct. 98 în ceea ce privește alin. (1¹) și (1²) ale art. 58 din Legea nr. 303/2004, din Legea nr. 242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 15 octombrie 2018.

Astfel, începând cu 1 ianuarie 2019, România va prelua Președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene, ceea ce

presupune prezidarea la Bruxelles a reuniunilor ministeriale, la nivel de ambasadori, miniștri, directori sau experți și a grupurilor de lucru de la nivelul Consiliului, fiind necesară în acest sens asigurarea resurselor umane de specialitate inclusiv prin menținerea detașărilor în curs, în cadrul altor instituții decât cele enumerate la art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, astfel cum acest text normativ va fi modificat prin Legea nr. 242/2018, instituții cu un rol important în asigurarea suportului tehnic pentru exercitarea Președinției, soluție de natură a proteja interesul general al statului român.

- Față de cele precizate la punctul 1, ținând seama de necesitatea asigurării bunei funcționări a justiției ca serviciu public, se impune luarea în regim de urgență a unor măsuri legislative referitoare la compunerea completurilor de apel, după cum urmează:

Dispozițiile art. 54 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, privitoare la judecarea apelurilor în complet format din 3 judecători se aplică apelurilor formulate în procese pornite începând cu data de 1 ianuarie 2020. În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și până la data de 31 decembrie 2019 inclusiv, apelurile se judecă în complet format din 2 judecători.

În cauzele penale, dispozițiile art. 54 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, privitoare la judecarea apelurilor în complet format din 3 judecători se aplică la judecarea apelurilor în cauzele care au fost înregistrate în primă instanță începând cu 1 ianuarie 2020. Apelurile formulate în cauzele penale înregistrate în primă instanță începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și până la data de 31

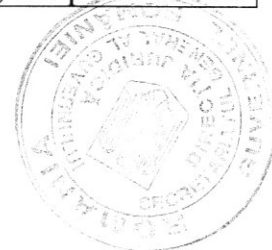

decembrie 2019 inclusiv, se judecă în complet format din 2 judecători.

- De asemenea, proiectul propune reglementarea condițiilor pentru numirea în funcție a procurorilor din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Direcției Naționale Anticorupție, precum și pentru promovarea procurorilor la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, proiectul prevede creșterea vechimii necesare pentru numirea în funcție a procurorilor din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcției Naționale Anticorupție, precum și introducerea unor cerințe suplimentare la promovarea în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, având în vedere că experiența profesională adecvată și conduita ireproșabilă reprezintă condiții esențiale pentru accesul la aceste funcții.

Se instituie o prevedere conform căreia procurorii care, la data intrării în vigoare a prezentei ordonanței de urgență, își desfășoară activitatea în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcției Naționale Anticorupție, precum și în cadrul celorlalte parchete, rămân în funcție în cadrul acestora numai dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- În considerarea celor expuse la pct.1, se consacră drept caz de revocare din funcția de membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii – detaliindu-se și aspectele procedurale - a situației în care Secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii constată, pe baza raportului întocmit de Inspekția Judiciară, ca persoana în

	cauza nu și-a îndeplinit sau și-a îndeplinit în mod necorespunzător, în mod grav, repetat și nejustificat, atribuțiile prevăzute de lege; totodată, se elimină cazul de revocare din funcția de membru ales al Consiliului constând în retragerea încrederii de către majoritatea judecătorilor sau procurorilor, după caz, care funcționează efectiv la instanțele sau parchetele pe care acesta le reprezintă.
--	--

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a – Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul
2. Impactul asupra mediului afaceri	Nu este cazul
3. Impactul social	Nu este cazul
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul
5. Alte informații	Nu au fost identificate

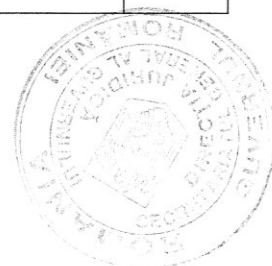
Secțiunea a 4-a – Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani).

- mii lei -

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Med ia pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						

a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7 Alte informații	
Secțiunea a 5 –a – Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu au fost identificate documente în legislația comunitară în domeniu.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale dn care decurg angajamente	Nu este cazul
6. Alte informații.	Nu au fost identificate

Secțiunea a 6-a – Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ	Proiectul urmează a fi avizat de Consiliul Superior al Magistraturii. Consiliul Legislativ a avizat proiectul de act normativ prin avizul nr. 988/2018.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	
Secțiunea a 7-a – Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații	Nu au fost identificate
Secțiunea a 8-a - Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul
2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

